

Godina IV.

U Puli, petak 22. ožujka 1918.

RATNI IZVJESTAJI:

Austro-ugarski.

Beč, 21. (D. u.) Službeno se javlja: Austro-ugarsko je topništvo stupilo u djelatnost na zapadnom bojištu u boju protiv Francuza i Engleza. U Mletačkoj je bojna djelatnost mnogostruko znatno porasla. — Poglavica generalnog stožera.

Njemački.

Berlin, 21. (D. u.) iz velikog se glavnog stana službeno javlja: Zapadno bojište: Bojna skupina prijestolonasljednika Rupprechta: Između Dixmuidena i La Bassaca ostala je i jučer izvidnička djelatnost živahna. Topnički je boj narasao na večer kod vedrećeg se vremena. Na ostaloj je fronti oživjele bojna djelatnost samo prolazno. — Bojna skupina njemačkog prijestolonasljednika: Na južnom brijegu sjeverno od Reimsa i u Champagneu bila je topnička paljba mnogostruko pojačana. — Bojna skupina von Gallwitz: Topnički je boj pred Verdunom postao jako žustok. Bavarske su satnije provale u iznenađujućoj navi preko prvih neprijateljskih linija jugozapadno od Ornesa. Probile su se do klanca Brule te su zarobile jedan bataljanski stožer i preko 240 Francuza, među kojima i 20 časnika. Isti čeno od Aprementa prodrli su renaki i nižesaski domobranici u francuske opkove te dopremili 78 zarobljenika. — Bojna skupina vojvode Albrechta: Na istočnom brijegu Mosele i kod Nomenya proveli smo uspješna poduzeća. Razorna je vatra Francuza potrajala u Traulskoj šumi. U širokim se je odsjecima zapadne fronte jučer rano s punom silom raspalila topnička bitka. Austro-ugarsko je topništvo učestvovalo u boju protiv engleskog i francuskog. Istok: Bojna skupina Mackensena: Čete generala pješadije Koch osvojile su u Ukrajini trgovački i lučki grad: Cherson. — Ludendorff.

Današnji austrijski i njemački izvještaj javljaju, da je započela golema topnička bitka na zapadnoj fronti. Kod toga učestvuje također austro-ugarsko topništvo. Što se nije znalo, ali se slutilo, to se znade danas: u groznoj bici, koja se sprema na zapadnoj fronti, sudjelovat će također naše čete. Još se ne zna, na kojem će se mjestu fronte razviti glavni udarac savezničkih četa. Njemački izvještaj javlja, da su se topnički bojevi razvili u nekoliko širokih odsjeka zapadnog bojišta. Najveća je bitka u svjetskoj povjesti dakle započela i mi ćemo imati prilike, da pratimo svaku njezinu fazu.

Austrijska gospodarska kuća.

Beč, 21. (D. u.) Podpredsjednik knez Fritstenberg saopćuje, da je Njeg. Veličanstvo sa zahvalnošću primilo na znanje od predsjedništva gospodarske kuće prigodom sretnog caričinog poroda poslaničestitke. Dvorski savjet. Lammasch i barun Rauber položili svoje mandate u odsjek za pravosuđe. Knez Thun-Salm i vojvoda Beaufort podastiru o novu zakonu o opskrbi vraćajućih se pričuvnika i ratnih zarobljenika. Dr. Vukotić i drugovi podastiru upit na ministra, koji se tiče zasjedanja austro-ugarskih trgovačkih brodova, koji se nalaze u neutralnim lukama. Poziva se na posljednje uspjehe antantne pomorske politike, koja daje razumijevati, da se antanta neće začeti nikakvih sredstava, da uništi i naše vlasništvo. Kod riješavanja dnevnog reda predaje se ponajprije udruženoj ustavnoj i zdravstvenoj komisiji osnovu, koja se tiče ustanovljenja ministarstva za pučku zdravije. Na to se u drugom i trećem čitanju prihvaća predlog o zakonskoj osnovi, koja se tiče trajanja zakona o podporama mornarice. Izvjestitelj barun Trnka referira na to u ime specijalnog odsjeka za paraplovidbu o predlogu vit. Vukotića i drugova o novoj izgradnji trgovačke mornarice. Predlog je prihvaćen. Nakon prihvata još nekih zakona dotično predloga biva sjednica zaključena. Naredna sjednica dne 22. t. mj. u 11 sati u jutro.

Iz Rusije.

Kopenhagen, 21. Vijede je pučkih povjerenika zaključilo, da se više izmiri sa Ukrajinom. Sva će nesporazumljenja sa centralnom radom biti poravnana te će se raditi oko pobratimljenja.

London, 20. Prema vijestima iz Petrograda, očekuje se ondje dolazak njemačke nadzorne komisije, koja će nadgledavati, kako se provodjaju ustanove mirovnog ugovora u Brestu-Litovskom.

Berlin, 21. (D. u.) Okružnica ukrajinskog unutrašnjeg ministra pozivlje francuske, engleske i belgijske časnike, koji su ostali u Kijevu i njegovoj okolici, neka ostave Ukrajinu.

Petrograd, 20. (D. u.) Reuter. Kako listovi donošaju, bio je Joffe imenovan povjerenikom za vanjske poslove.

* Zračna sveza Beč-Kijev. Brzojavljaju iz Beča od 21. t. mj.: Aeroplan, koji se je jučer digao za ljet u Kijev, stigao je jučer u 12 sati i 10 časaka u podne u Krakov, od kuda je u 12 sati i 45 časaka drugo ljetalo otputovalo u Lavov, gdje je stiglo u 3 sata 20 časaka. Ljet će se nastaviti u Kijev danas u jutro u 6 sati 20 časaka. Aeroplan će po svoj prilici stići danas u podne u Kijev. Danas u jutro digao se je još drugi aeroplan za put iz Beča u Kijev te je uzeo kurirsku poštu za grofa Forgacha sa sobom. Proviđena je još jedna sveza sa Kijevom i to za svaki dan jedamput.

* Pitanje Kuronske. 20. t. m. na večer obdržavao se je u njemačkom državnom saboru govor o njemačkim provincijama istočnog mora. Svi su govornici dali riječitim slovima oduška želji Kuronske, da se sjedini sa Njemačkom te su prosvjedovali sa svom energijom proti bajkama, da su jedino kuronski baruni i pruski junkeri za priključak uz Njemačku. Pokrajinsko vijeće mjeseca septembra kao što i zemaljsko vijeće mjeseca decembra, bili su odlučno za to znuzeti. Pokrajinskom vijeću pripadaju Nijemci, Leti i zastupnici sviju staleža.

* Ukrajinsko žito za Švicarsku? „Baseler Nationalzeitung“ piše, da je Njemačka tobože ponudila Švicarskoj žito iz Ukrajine.

* Zračna bitka kod Helgolanda. Engleska admiraliteta javlja dne 19. t. mj.: Engleska je patrola hidroplana susrela u Helgolandskom zaljevu, 10 milja sjeveroistočno od Borkhuma, 2 neprijateljska ljetala. Neprijatelj je morao zametnuti boj te je jedno njegovo ljetalo bilo prisiljeno, da se posve zaognuto u plamen spusti. Naša su se ljetala povratila neoštećena.

* Sa ratništa. Wolffov ured javlja: Na zapadnoj fronti zarobljeno je od 1. do 22. t. mj. 2600 momaka, među kojima 70 časnika i 2 bataljunska stožera. Prema dosadašnjim vijestima sastrijeljena su 102 neprijateljska ljetala i 21 privezani balon. Zaplijenjeno je oko 40 strojnih i 20 brzostrijelnih pušaka.

* Talijanski izvještaj od 20. ožujka: Zapadno od jezera Garda žestoka smetajuća paljba obilju topništva. Od Gardskog jezera do Montella privremeno isprekidana topnička djelatnost. Sukobi ophodnja na brijegu rijeke i uspješna bubanjska paljba na neprijateljske položaje na lijevom brijegu Novente de Crosere. Dva su neprijateljska pripeta balona bila oborena po našim ljetacima kod Cengellana. Kod San Giacoma dl Veglia sastrijelili smo dva neprijateljska aparata. Jednoga su oborili engleski, a drugoga francuski ljetaci.

* Ukrajinska vojska. K. Lavov. „Dilo“ javlja, da se je 1. o. mj. otputlo prvi bataljun ukrajinske vojske iz tabora ratnih sužanja u Kožunovu (Freistaat) u Ukrajinu. Njemačka je već organizovala i u Ukrajinu poslala više ukrajinskih divizija. Oduševljenje za ukrajinsku vojsku vrlo je veliko. Prvi ukrajinski bataljun svečano je dočekan na svom prolazu kroz Lavov. Polazi u Wolodymyr-Wolynskij, gdje će se uvrstiti u ukrajinsku vojsku i staviti na raspolaganje vojnom guverneru. — K. Kijev. Organizacija ukrajinske vojske pod vodstvom ratnog ministra pukovnika Sukovskoga i uz pripomoć njemačkih časnika napreduje dobro. Organizovati će se dvije vrste vojske i to kordunska i posadna vojska. Ova potonja za podržavanje unutrašnjega poretka u zemlji. — K. Lavov. Kako doznaje „Dilo“ sastavlja se u Wolodymyru-Wolynskom prva ukrajinska brigada iz ratnih ukrajinskih sužanja u Austriji. Brigadir je pukovnik Ivan Perlik, komu stoji kapetan glavnoga stožera Kvaternik uz bok. Ukrajinci iz sužanjanskog tabora u Kožunovu (Freistaat) i Libercu (Reichenberg) šalju se u partijama kao formacije u Ukrajinu.

* Izgubljena francuska podmornica. Prema „Secolu“ je službeno potvrđeno, da je francuska podmornica „Diana“ izgubljena.

* Podmornički rat. London, 20. (D. u.) Reuterov ured javlja: Prvi je lord admiralitete podao u današnjoj sjednici glavnog odsjeka izjavu o gubicima i gradnjama brodova sporazuma. Među ostalim je kazao: Od početka rata smanjila se je svjetska tonaža, ako se ne uračuna tonažu središnjih vlasti, za 25 milijuna tona ili za 8 po sto. Engleska je tijekom zadnjeg četvrtgodišta 1917. imala prosječni mjesečni gubitak od 121.000 tona. Neprijateljevi su podaci o uspjehu podmorničkog rata vanredno pretjerani. Godine 1918. pretjerao je broj gubitaka za 113 po sto. — Premierminister je Lloyd George izjavio, da vlada misli, e će naponom snaga izjednačiti gradnjama mjesečni gubitak na tonaži. —

Asquith je kazao, da su saopćenja prvog lorda admiralitete zadovoljiva i da su daleko od toga, e bi uznemirila pučanstvo. Ona omogućuje zemlji, da iza tri godine rata gleda budućnosti u lice bez panike, nepovjerenja ili plahosti.

* Danaki državni sabor bijaše 20. t. mj. kraljevskom naredbom raspušten. Novi će se izbori vršiti dne 22. travnja.

* Japanski i kitajski su poklisari u Petrogradu stigli sa nekoliko Amerikanaca, Kitajca i Japanaca na mandžursku granicu, kamo ih je dopratila crvena garda.

* Pozivi u Japanu. „Herald“ javlja iz Tokija, da je vlada dne 10. t. mj. pozvala pod oružje sedam godišta i da je u japanskim lukama proglašila opsadno stanje.

* Sastav španjolskog kabineta povjeren je Mauri.

* Nemiri u Indiji. Engleski listovi donošaju vijest indijskog ureda, da su u Belučistanu buknuili nemiri, te da su proti plemenima Mary morale biti poduzete mjere. Engleski su ljetaci bacali bombe na tabirišta ovih plemena.

Iz slovenskog svijeta.

Slovenac i Hrvat. (Govor zastupnika Peršiča na skupštini u Žalcu.) Zast. Peršič, pozdravljajući skupštinu, rekao je, da je dvostruko sretan, što je došao. Prvo zato, što po prvi put u životu govori pred Slovencima, koji su se već od Matije Gubca zajednički borili sa svojom hrvatskom braćom za ljudska prava; pred Slovencima, kojih su se narodni poslanici na carevinskom vijeću zavjetovali 30. svibnja 1917. sa hrvatskim i srpskim zastupnicima zajednički boriti se i za naša državna te narodna prava. Zajednički naši neprijatelji Nijemci poručuju nama Hrvatima, neka se odrećemo vas Slovenaca, pa da će nam i oni pomagati do našeg državnog i narodnog ujedinjenja. Ali mi ne ćemo Nijemcima ići na ruke; mi znamo, da nas oni hoće rastaviti i zavadići, samo da nas onda rastavljene mogu što laglje izrabljivati; mi znamo, da ste vi naša predstraža, prva bojna linija, pa kad bi vi pali, da bi na nas došao red. Zato, kao što nema sile, koja bi mogla rastaviti Sutu od Save, tako ne smije biti spletko, koja bi rastavila Hrvate od Slovenaca. Druga je moja radost, da u ovo četiri godine rata po prvi put govorim pred tolikim tisućama naroda. Kod nas u Hrvatskoj su Madžari spriječili obdržavanje skupština i sastanaka, nadajući se, da će tako spriječiti i naš rad za ujedinjenje i samoodredjenje. Ali se varaju, dok ste vi Slovenci tako budni i radni, jer vi govorite i radite za vas i za nas. Dok ste vi takovi, mi Hrvati ne trebamo zdvajati o budućnosti. Vidim, da ste vi dobro shvatili svoga pjesnika Vodnika, koji je rekao:

Glej Slovenec, zemlja tvoja je zdrava;
Za pridnega lega nje prava;
Išće te sreća, um ti je dan,
Našiel jo bodeš, ak' nisi zaspan!

Mi Hrvati vidimo, kako ste vi Slovenci radišni na kulturnom, gospodarskom i političkom polju, kako ste svijesni i odlučni, pa nas zato nije strah, da je daleko vrijeme, kad ćemo moći u svojoj slobodnoj i samostalnoj domovini zapjevati: Naprej, zastava Slave! (Govornik, koji je često bio prekinut burnim odobravanjem, završio je uz sveopće oduševljenje klicanje i pozdravljanje.)

Veličanstvena proslava Preradovića u Zagrebu. Zagrebačka je proslava Preradovićeve stogodišnjice prošla nada sve sjajno. Čitav je Zagreb bio u svečanom raspoloženju. U 10 su se sati zajedno tvorili svi dućani. U 10 sati krenula je predvodjena od akademikara i srednjoškolarica ogromna povorka od više tisuća ljudi na Zrinjevac. Pred spomenikom Preradovićeve, koji je ponovno sav zatran bio cvijećem i vijencima sa svim našim narodnim trobojnicama, otpjevala je omladina i gradjanstvo hrvatsku himnu i „Oj Slaveni!“ Masa je u 11 časova rasla kao bujica, pa se računalo da je bilo oko 20.000 ljudi. Od spomenika je ova masa krenula u silnoj povorci na Markov trg pred sabor. Manifestanti, od kojih je jedan dio unišao u sabor, tražili su, da se na saboru izvjesi hrvatska zastava. Pred saborom je tisuće ljudi klicalo jugoslavenskoj misli. Kad su se Starčevićanski zastupnici pokazali na prozoru i izvjesili hrvatsku zastavu, bili su burno i oduševljeno pozdravljeni. Poslije podne u 4 sata manifestacije su nastavljene. S Jelačićeva trga je krenula povorka od preko 10.000 gradjana na Mirogoj, a kad je tamo stigla, bilo je već i preko 20.000 ljudi. Grob pjesnikov opet je sav obasut cvijećem i vijencima sa svim našim narodnim trobojnicama. Bogoslov Iveković držao je divan patriotski govor o na-

rodnom jedinstvu. Iza njega je govorio pravnik Kašanin, a onda je iz tisuće grla odjeknuo hrvatska himna i Oj Slaveni! U to su stigli na Mirogoj češki odaslanici književnik Kvapil i urednik Cervinka, u pratnji Starčevićanskih zastupnika, bivši burno pozdravljeni. Kvapil je tada položio na pjesnikov grob veliki cvor-vijenac s češko-slovačkom vrpcom i izrekao zanosan govor, slaveći Preradovića. Nakon toga je masa zapjevala himnu „Gdje je domov moj!“ Zatim se ova ogromna povorka, koja je svakim časom rasla, vratila u grad, ključujući jugoslavenstvu, Preradoviću i braći Česima. Posve naravno, da je redarstvo za ove desetke tisuća ljudi bilo nemoćno. Pred večer su otputovali Česi, a na košodvor ih je ispratio čitav Zagreb. Slavije je ovo neopisivo. To je trebalo samo vidjeti i osjećati. Ovakvog slavija, uza sve sadašnje prilike, nije Zagreb doživio.

Promijena vlade u Hrvatskoj?
Zagrebački dopisnik „Juga“ javlja svom listu, da su dani današnje vlade izbrojeni i da je sigurna promjena sistema od par nedjelja, ako ne i prije. Kad je prije 2 nedjelje primljen u audijenciju hrvatski ministar dr. Unkelhüsser, ovdje na vladi bili su svi ne malo iznenadjeni, jer su mislili da im se položaj učvrstio. Koalicija se osjećala toliko jaka, da je čak i dobrohotnu ponudu pomoći sa strane bivšeg bana dr. Skerleca, koju je sam ponudio koaliciji za intervenciju, odbila. Je li ovo bilo pametno, pokazat će nedaleka budućnost. U svakom slučaju politička je maksima ne stvarati silom neprijatelje i ondje, gdje možeš imati prijatelje ili indiferentne. Od prije dvije nedjelje hrvatsko-arp-ska koalicija broji među svojim protivnicima i dr. Skerleca. Svojom je politikom postigla koalicija, da joj se ne vjeruje ni gore ni dole. Prema gore je odveć popustljiva prema jugoslavenkom pokretu (i pored naredbe protiv prava sastajanja od 2. o. mj., indirektnog zabranjivanja Preradovićeve proslave, obustave „Glasa“ itd.) — a prema dolje je smatraju nenarodnom. Ovo je najteži položaj u koji može da dodje jedna vlada. Poslije ovoga nema više izlaza. U stvari nemaju pravo ni oni gore ni oni dole. Koalicija dobro zna, da između dva zla bira manje. Samo fali joj odlučnosti. I tu leži njena kardinalna pogreška. Njeno kunktatorsko držanje sada joj se osvećuje. Ipak svak je uvjeren, da će poslije pada koalicije biti mnogo gore. O tome nema i ne može biti sumnje. Dalje javlja isti dopisnik, da će ove nedjelje biti pozvane u audijenciju još ove političke ličnosti: dr. pl. Rakodzy, dr. Sveislav Šumanović, pl. Hildeghethy i pl. Josipovich. Poslije njih doći će na red druga partija. Već iz ovih imena jasno se vidi kakova je prognoza za budućnost. U buduću kombinaciju ne dolazi više hrvatsko-arp-ska koalicija kao cjelina. Jedino bi mogli doći pojedinci u koliko se odreknu ove cjeline i pripadnosti. Ovo je danas već javna tajna, i ako novine o tome ne pišu. Za malo vremena doživjet ćemo velikih iznenadjenja. Wekerle se danas osjeća toliko jak, da hoće pod svaku cijenu da se otrese njemu nepoćudne koalicije. Ako u Ugarskoj dodje do novih izbora doći će i u Hrvatskoj, ali na žalost ne na osnovu nove izborne reforme, koja teško da će biti sankcionirana, nego na osnovu stare i Khuenovske prakse.

Celovački biskup proti Jugoslaviji.
„Hrv. Državi“ javljaju iz Ljubljane: Celovački biskup izdao je na podređeno svećenstvo svoje biskupije strogo povjerljivu okružnicu, da se nitko od svećenika ne smije ni u kojem pogledu eksponirati u agitaciji za jugoslavensku deklaraciju. U istoj je okružnici biskup zabranio podređenom svećenstvu svako narodno političko djelovanje.

Život češkoga sokolstva. Praški Sokol poziva svoje članove na glavnu skupštinu. Obdržavala se dne 19. o. mj. Doduše, vele „Nar. Listy“ još u ratnoj vrevi, ali ipak u prilikama promijenjenim. „Vascijell se naš život narodni i društveni nanovo preporučio i uskrsnuo, i ako ne na potpun mladi život, barem snažniju djelatnost i brži ritam, pomladjen svježim nadama u budućnost“, veli tajnik brat Pelikan u godišnjem izvješću. Načelnik brat dr. Urban sjeti se na početku skupštine članova, koji poginule prošle godine, a na to bi iskazana čast starijima društva, pedesetničima dr. Krupički i Ferdu Talbovitzu, te Umjetničkom Besedi, četrdesetnicu br. V. Machulki i tridesetnicima. I godišnjeg izvještaja vadimo: Zgrada za tjelovježbu služila je i god. 1917. u lazaretno svrhe. Pruža 360 postelja i do konca je godine bilo u njoj njegovano 3567 vojnika. Stanje je članstva palo na 1032. U 92 sata za tjelovježbu vježbalo je 2580 vježbalaca. Naraštaj vježba u školi sv. Trojice u Vladislavskoj ulici u Pragu. Iza oduševljenog nagovora starije brata dra. Urbana odobreno bi jednoglasno godišnje izvješće. Izbori bjehu također jednoglasno provedeni, te je stariješinom izabran uz burno odobravanje br. dr. Josip Scheiner, namjesnicima br. inž. Josip Kavalir i br. Zdenko Vávra, u upravni odbor 22 brata prema predloženoj kandidatskoj listini.

Domće vijesti.

Razdoba živežnih iskaznica. Kako nam se saopćuje, započet će razdoba živežnih iskaznica (i to jedna iskaznica za sve vrste živeža) sutra u subotu. Dijelit će se: od 8—12 sati prije podne i od 2—5 sati po podne.

Podupiranje manje imućnih. U 969. broju „Hrvatskog lista“ čitali smo dopis pokrajinske upravne komisije, iz kojeg je razvidno, da su sve istarske općine primile po osobi K 14.06 potpore za godinu 1917., a da tu svotu porazdijele među manje imućne ljude. Pošto je pokrajinska upravna komisija u svoje vrijeme odredila, da se imadu među manje imućne ubrojiti također i pučki učitelji, a pošto učitelji nijesu dobili nikakvog popusta u cijenama živežnih namirnica, dotično nijesu primili kao manje imućni nikakove potpore, učtivo molimo g. predsjednika upravne komisije, neka bi se poplatio kod pojedinih općina Istre, e bi mu pripočili, koji su učitelji primili u to ime budi kakovu potporu. Trebalo bi jednom s učiteljima postupati kao s ljudima, a ne tjerati ih u očaj.

Državne potpore i manje imućni. Pokrajinska upravna komisija doznala je puljskoj općini iznos 42.000 K kao potporu za manje imućne ljude. Pošto pod općinu Pula spada i okolica i jer znamo, da ima i u toj okolici hrvatskih manje imućnih ljudi, koji nijesu od općine primili nikakove potpore, molimo gosp. predsjednika upravne komisije Lasclaca, neka bi nam javio, zašto nije od strane puljske općine ništa doznačeno hrvatskoj okolici Pule? Ako je pak doznačeno, neka nam se izvoli razjašniti, kako, kada i koliko, te po kojem je ključu općina Pula porazdijelila taj novac između gradjana i naših hrvatskih seljaka. Na čelu je puljske općine c. kr. državni činovnik, te ne sumnjamo niti najmanje, da je tu provedena kakova pristranost. Radi umirenja pučanstva nužno je, da se to razjašni nesa mo za općinu Pula, već i za ostale općine ovog kotara.

Gospodarske prilike učiteljstva u puljskom kotaru. Nebrojeno smo puta upozorili mjerodavne krugove na nemoguće gospodarske prilike naših učitelja, koji danas ne mogu uz smiješnu svoju plaću niti da žive, niti da umru. Eto novog priloga, kojega nam dostavljaju. Nije dovoljno, da im se plaće nijesu tako poboljšale, kako bi pravedno i potrebno bilo, oti ma se njima još ono, što su imali. Neka progovori sam prosvjed: Učiteljstvo puljskog kotara najodlučnije prosvjeduje protiv postupka oblasti, što su: a) privremenim učiteljima puljskoga kotara, koji su bili namještni kod evakulraca, oduzele plaću; b) definitivnim učiteljima, koji su bili namještni kod evakulraca, oduzele skuparinski doplatak; c) učiteljima, koji su tijekom rata nastupili službu, oduzele plaću. Prosvjeduju i protiv toga, što se u nekoj općinama ovog kotara nije dala učiteljima potpora za manje imućne. Pozivlju narodne zastupnike, da poduzmu shodne korake, kako bi i pučkim učiteljima bio podijeljen skuparinski doplatak kao i državnim činovnicima.

Čisti prihod sa koncerta, koji se pod pokroviteljstvom njene preuzvišenosti gospodje admiralovice Juliske Fiedler obdržavao dne 7. i 12. ožujka o. g. u ovdješnjem kazalištu u korist nastradalih puljskih stanovnika prigodom zračnih navala, bi kako nam se službeno saopćuje, predan u iznosu od 2190 K 30 para njenoj preuzvišenosti gospodji admiralovici Juliski Fiedler; čisti bi prihod sa koncerta, koji se obdržavao dne 12. ožujka o. g. u korist carsko-jubilejne zaklade za udove i sirote palih vojnika u iznosu od 843 K 70 para c. i kr. morn. visem stožernom liječniku 1. razreda, dr. Moritzu Pillwaxu, koji je za to opunovlašten od crvenog križa — predan na daljnju uporabu.

Javna dražba. Danas na 3 sata poslije podne na licu mjesta, via Kandler, br. 40. obdržavati će se dražba više vrsti posuda i boca.

Kreditno i eskomptno društvo, na trgu Custoza br. 45, uredjuje do daljnjega samo od 4—5 i pol sati popodne.

Živnostenska banka. „Kako doznajemo polučila je Živnostenska banka u godini 1917. kruna 8,292.719.65 čistoga dobitka, dakle 1,009.000.92 kruna više od prošle godine. Na glavnoj skupštini, koja će se držati dne 4. travnja 1918, predložit će upravno vijeće isplatu dividenda od K 15.— za dioniku (+ 2). Pričuvna zaklada dotirat će se sa K 1,261.733.62 dočim će se ostatak od K 664.933.82 nakon isplate tantiema i provizija prenijeti na novi račun.“

Milodari za našu srednju školu u Puli. Preko uprave našeg lista stigli su slijedeći doprinosi: Poglavarstvo općine Kastav K 100.— U ovaj bivačevredni čin, ugledale se i druge naše općine i zavodi. — Zaposleni i kod radnice odijela ratne mornarice, polažu kao preostatak od sakupljenog novca za nadgrobni vijenac blagopok. Matiji Zoviću K 60.— Veleč. gosp. Ivan Bersanda, župnik u Pičani, polaže K 40.— Prigodom svoje promocije, sakupio je gosp. dr. Josip Macan iz Sv. Petra u veselom društvu bečkih Hrvata K 80.— Mjesto nadgrobnog vijenca svojoj blagopokojnoj majci, šalje Marija Rajčić iz Breitenweida K 15.— Dalje polaže „Hrvatska Citonica“ iz Unja kod Lošinja K 15.— Gosp. Franjo Maršal K 6.— Gospodja Ivana Jelčić iz Krapan K 4.— Ukupno K 320.—; zadnji iskaz K 53,027.43; sveukupno K 53,347.43. živjeli uzorni darovatelji! Naprijed za našu srednju školu!

Prodaja ribe. U slučaju, da prispije riba, prodat će se ona danas. Pravo kupovati ribu imadu danas vlasnici karata počevši od broja 3401.

Dnevne vijesti.

Pismo Preradovićeve sina (Društvu hrvatskih književnika). Pula, 15. ožujka. Veleštovana gospodo! U tinji sam čas primio Vaše preporučeno pismo od 11. o. mj., kojim me blagoizvolite obavijestiti o predstojećoj proslavi obljetnice rođenja Petra Preradovića, pokojnoga mi oca, dne 18. i 19. o. mj. u stolnom Zagrebu, te me ujedno ljubavno pozivate na dolazak u Zagreb i prisustvovanje velebnom domorodnom i kulturnom slavlju. Dubokosam dirnut i potrešen s tog krasnog i besprimjernog dokaza — usred strašnog rata i sveopćeg oskudijevanja — vrela ljubavi i harnog čuvstva hrvatskog naroda prema Petru Preradoviću, proslavljenom kao pjesniku, čovjeku i značajniku, te Vam gospodo od sveg srca Vama kao promicateljima te velike i narodne slave zahvaljujem na obzirnosti i ljubaznosti naprama nama. Žalibože ne možemo ni ja pa nijedan od mojih sinova odazvati se časnom pozivu, jer nama svima strogost i zahtjev vojničke službe upravo u kritične dane ne dozvoljava, da se maknemo s naših mjesta. Žalim tu nepogodnu činjenicu, ne samo radi toga što nam ne će moguće biti dioncima slavlja namijenjenog pošti našem proslavljenom ocu i djedu, nego jer me lisava prilike upoznati se sa veleštovanom gospodom oko dičnog „Društva hrvatskih književnika“, kojemu je pao u dio najveći rad u promicanju proslave same. Nu zamolio sam, čak zaklinjao sestru si Zoru, neka bar ona podje u Zagreb, da bude bar ona, kao kći Petra Preradovića, našom zastupateljicom njegove proslave. Budite uvjereni, veleštovana gospodo, da ćemo svom dušom prisustvovati 18. i 19. ožujka žarkom i harnom mišlju u sredini bijelog Zagreba. U to ime čast mi je bilježiti oznakom svoje harnosti i zahvalnosti i izrazom svog veleštovanja Vaš najsmjerniji Dušan pl. Preradović, c. i k. linijski kapetan. („Hrvatska Rijeka“) — Prigodno godišnjice našega velikog pjesnika neće biti suviše, ako napomenemo jednu činjenicu, koja imade važnost za naš narod u Puli. U radničkoj organizaciji postoji narodna knjižnica, kojoj je udario temelj sin našeg slavnog pjesnika, linijski kapetan Dušan pl. Preradović, darovavši nekoliko stotina lijepih i vrijednih hrvatskih knjiga. Ovu biblioteku valja izgraditi i nadopuniti, a bilo bi veoma primjereno, kad bi ova naša kulturna institucija nosila ime našeg najvećeg pjesnika.

Istarska djeca na prehrani u Podravini. „H. Rijeka“ javlja, da je 19. t. mj. otputovalo 50 djece iz Pazlina u Istriji na prehranu u Gjurjevac. Danas pak putuje u Podravinu 50 djece iz Kopriva u Istri.

Umro general Rade Gerba. Javljaju nam iz Opatlje, da je u tamošnjem jednom sanatoriju jučer popodne umro general pještva Rade pl. Gerba u 70. godini života. On je duže vremena bio zapovjednik XIII. vojnog zbora.

Podizanje hrvatske Riviere. Osječka „Drau“ donosi od 16. o. mj.: Kako saznajemo, doskora će se osnovati uz sudjelovanje više hrvatskih novčanih zavoda, novo primorsko dioničko društvo, koje si je stavilo zadaćom izgradnju hrvatske Riviere. Novo će društvo preuzeti više već postojećih hotela i dalje ih uzdržavati. Za sada su to hoteli „Jadran“ na Sušaku, „Miramar“ u Cirkvenici i dva hotela u Novom. Društvo će nastojati, da hrvatsku primorsku obalu izgradi do prvorazrednoga morskoga kupališta. Također se namjerava urediti kasina i društvene prostorije prema velegradskom uzoru.

Prosvjeta.

Novi udžbenik za hrvatske pučke škole u Istri. U c. kr. nakladi školskih knjiga u Beču izašla je te se može i tamo naručiti „Četvrta čitanka za hrvatske opće pučke škole u Istri, 5. i 6. školska godina, Priredio Vladimir Nazor, suradnjivali Fran Baš i Rudolf Saršon. Stoji vezana 3.95 K.“

Mali oglasnik

Šunite

svoje vinograde, voćnjake i sveobitko bilje od ušiju lišća, gusjenice i ostalih zareznika ustrčavanjem sa pojačanom kaiforinjskom čorbom ANTI-FUNGIN. Radikalno pouzdano djelovanje, bez osjećivanja bilje, vrlo šteditivo, u inozemstvu već više godina sa izvanzrednim uspjehom iskuzano. — Cijena: 1 litar K 12.— (dostigao za 50 litara). Originalne posude po 3 i pol litara K 32.—. Razaslije pouzdećem ili novac unaprijed: M. JUNKER, Zagreb 10. Petrinjska ulica 3. — Potanji prospekt — i upute besplatno.

Traži se

jednostavno uređenu sobu i dozvolu za kuhati u stanu, za gospodju. Javiti se kod uprave.

Pravi naravni

„Wermuth“ može se dobiti, dok zalih traje, u skladištu vina L. Križ, ulica Diana br. 11.

Rabijeno pokucstvo

kupuje i prodaje tvrtka

Filip Barbačić

Šišanska ulica.

Urarskog pomoćnika

traži urar Ivica Marin, ulica Franja Ferdinanda br. 3.

Sjetite se naše požrtvovne „Družbe sv. Cirila i Metoda“.